Pfeiffrowie

Historia rodziny Pfeiffrów na ziemiach polskich sięga XVIII stulecia. W 1750 r. pochodzący z Wirtembergii rzemieślnik Walter Pfeiffer założył garbarnię w Warszawie przy ul. Leszno. Był jednym z założycieli cechu garbarskiego w Warszawie. Ożenił się z Polką, Anną Wilkowicz dając początek rodzinie, w której profesja garbarska przechodziła z pokolenia na pokolenie. Wnuk Waltera, Jan Henryk przeniósł garbarnię na ul. Nowolipie, a jego syn, Stanisław Fryderyk zakupił w 1872 r. nowy teren przy ul. Smoczej i rozwinął zakład, który wysunął się na pierwsze miejsce wśród garbarń warszawskich.

Dzięki związkom małżeńskim rodzina poszerzała się o Temlerów, Hersów, Szlenkierów, Schielów i Gebethnerów. W latach 80. XIX wieku Pfeiffrowie założyli przy fabryce: kasę chorych, ambulatorium, żłobek i ochronkę dla dzieci. W 1914 r. fabryka zatrudniała ok. 570 robotników.

Z chwilą wybuchu I wojny światowej władze rosyjskie zarządziły ewakuację fabryki do Rosji. Pfeiffrowie próbowali po wojnie odzyskać część majątku, jednak bezskutecznie. Mimo tego spółka Pfeiffrów działała z powodzeniem po odzyskaniu niepodległości. Syn Stanisława, Józef Mieczysław był prezesem Polskiego Związku Przemysłowców Garbarzy. We wrześniu 1939 r. pełnił też funkcję komendanta Straży Obywatelskiej Okręgu Warszawa-Północ. Po wojnie został odznaczony Srebrnym Krzyżem Virtuti Militari za cywilną obronę Warszawy. Podczas okupacji współpracował z Armią Krajową i organizował pomoc dla Żydów z sąsiadującego z fabryką getta. W czasie powstania warszawskiego fabryka spłonęła, a Pfeifrowie zostali wywiezieni do Niemiec. Władze hitlerowskie zarekwirowały pozostawiony majątek wraz z maszynami. Zabudowania fabryczne zostały zniszczone.

W 1945 r. Pfeiffrowie odbudowali i uruchomili sąsiednią, powiązaną z rodziną, garbarnię Temler i Szwede. Po upaństwowieniu fabryki Józef Pfeiffer pracował w niej jako dyrektor administracyjny. Po wojnie część rodziny wyemigrowała (m.in. do Brazylii i USA), jednak wielu potomków Pfeiffrów nadal mieszka w Warszawie. W miejscu garbarni Pfeiffrów mieści się obecnie centrum handlowe „Klif".

Rodzina Pfeiffrów przez wiele lat była związana z Konstancinem. Ojciec Józefa, Stanisław Pfeiffer w 1917 roku zakupił willę „Dworek Polski", w której zamiezkał z żoną, i która aż do lat 80. XX wieku należała do jego spadkobierców. Dzieje rodziny a także jej związki z Konstancinem zostały opisane przez Józefa Pfeiffra w książce pt. "Wspomnienia warszawskiego przemysłowca".